

אידי דטריד למיפלט לא בלע, משריק שריק, כבולעו כך פולטו

קטעים משו"ע ושארית יהודה – הקשורים לנושא

שו"ע סי' סט

א צריך להדיח הבשר קודם מליחה.

טז ואם מלח בכלי שאינו מנוקב, אסור להשתמש באותו כלי בדבר (צו) רותח.

יז אבל אם הוא מנוקב, מותר לאכול בו אפילו (קג) רותח. ויש אוסרין (קד) ברותח. (ויש ליהרר לכתחלה, (קה) ובדיעבד מותר). (ארוך כלל ג').

שארית יהודה שם

(א) ... הסמ"ק כתב הטעם להעביר דם בעין שעל פני הבשר, משום דכח המלח מבליע דם בעין שעליו לתוכו, דכשם שהמלח מפליט דם הנבלע כך מבליע דם בעין שנמצא על הבשר, ואין בשום חתיכה ששים נגד הדם שעליה ונאסר.

ואף שמעשים בכל יום שמולחים הרבה חתיכות זו על גב זו, ולא אמרינן שהתחתון בולע מעליון. משום דאמרינן דמא משריק שריק במליחה כמו בצלייה (שעל ידי צלייה אינו נוח ליבלע אלא מחליק ונופל, רש"י), או אידי דטריד התחתון לפלוט דמו לא בלע דם העליון, או אפילו בולע אמרינן כבולעו כך פולטו, כמ"ש כל זה לקמן בסי' ע'. מכל מקום כל זה לא שייך אלא בדם פליטה שנפלט דם הבלוע על ידי מליחה (או צלייה), אבל גבי דם בעין לא שייך לומר כן כמ"ש שם בסוף הסי'.

(קג) אפילו רותח. דדמא משרק שריק ונופל דרך הנקבים ואינו נבלע בכלי (ולכן מותר לאכול בו רותח אחר ההדחה).

שו"ע סי' ע

א מולחין הרבה חתיכות (א) זו על גב זו. אע"פ שהתחתונה גומרת (ב) פליטתה קודם (ג) לעליונה, לא אמרינן שחוזרת ובלועת מדם (ד) העליונה, לפי שהוא שוה הרבה לפלוט (ה) ציר וכל זמן שפולטת צירה אינה (ו) בולעת. ואפילו מתקבץ הרבה ציר ועומד בגומא שבין (ז) החתיכות, (ח) מותר... ואפילו בשר שור עם בשר גדיים וטלאים ואפילו עם עופות, שאי אפשר להם לגמור כל פליטת צירן עד שיגמור בשר שור לפלוט (ט) את דמו. הגה. ומכל מקום נוהגין להחמיר לכתחלה שכל חתיכה שיש לה בית קיבול, כגון דופן שלימה, מהפכין אותה (י) שיזוב הדם, אבל בדיעבד אין לחוש (א"ו הארוך).

ה יש אומרים שבשר שנמלח אסור להשהותו במלחו לאחר פליטת כל צירו דהיינו י"ב שעות, לפי שחוזר ובלוע מלחוחית דם שעליו (מא) ושעל המלח. ויש מתירים להשהותו במלחו אפילו (מב) כמה ימים. ולכתחלה יש לחוש לדברי האוסרים, ובדיעבד (מג) מותר.

ו יש אוסרים ליתן בשר שלא נמלח כלל, או שנמלח ופלט כל דמו, עם בשר שנמלח קודם פליטתו דם, לפי שהבשר שלא נמלח, או שנמלח ופלט כל דמו, חוזר ובלוע ממה (מד) שחבירו פולט. (מה) ויש מתירים ע"י מליחה שימלחנו אחר כך, כי אז יפליט כל דם (מו) שבלע, ויש מתירים (מז) בכל זה. ולכתחלה יש לחוש (מח) לדברי האוסרים. הגה. ואפילו בדיעבד נוהגין לאסרו אם נפל בשר שכבר פלט כל דמו (מט) וצירו אצל בשר שלא שהה עדיין (נ) שיעור מליחה (מהרא"י בהגהת ש"ד). ויש אומרים שכל מעת לעת לאחר שנמלח פולט צירו, ואם נגע תוך זמן זה לבשר שנמלח ולא שהה עדיין שיעור מליחה (נא) אינו נאסר, וכן נוהגין (ש"ד בשם הגאונים ומהרא"י וסה"ת ומרדכי בשם ר"י), אך במקום שאין הפסד מרובה יש לאסרו לאחר י"ב שעות. וקודם לזה אין להחמיר כלל. וכל שכן אם לא נמלח כלל, דאפילו אם נפל (נג) לציר ממש אין לאסרו, דאמרינן על ידי שיפלוט דם (נד) דידיה יפלוט גם כן מה שבלע ממקום אחר ... וכל זה לא מיירי אלא בציר שהוא כרותח, כמבואר לעיל סימן ס"ט, אבל דם בעין שנפל על בשר שהוא תוך שיעור מליחתו והוא (ס) חשוב כרותח כמבואר לקמן סימן צ"א, נאסר הבשר, דלגבי דם בעין לא אמרינן אידי דטריד לפלוט לא בלע, ולא כבולעו (סא) כך פולטו (שם).

שארית יהודה שם

(א) זו ע"ג זו. פירוש שמולח הראשונה, ואחר מניח השניה עליה ומלחה גם כן, וכן כמה חתיכות.

ובגמרא רב ששת מלח גרמא גרמא תרי מ"ט לא דלמא פליט האי ובלע האי חד נמי דלמא פליט האי גיסא ובלע האי גיבא אלא לא שנא. ופירש"י אלא לא שנא ומותר בכל ענין דכל זמן שטרודים לפלוט אינם בולעים.

(ו) בולעת. אבל כל שיש לחוש שתגמר כל פליטת צירה דהאיך מקמי פליטת דם דאיך אסור (ר"ן), ויתבאר לקמן ס"ו.

(ט) את דמו. שהרי אפילו לשור הגדול די בשיעור מיל, או בשיעור שעה, כדלעיל סימן ס"ט ס"ו.

(י) **שיזוב הדם**. משום דר"ת פירש הטעם דמולחין כמה חתיכות זו על גב זו משום דדמא משריק שריק במליחה כמו בצליה, ואפילו אם התחתונה גומרת פליטת כל דמה וצירה קודם שגומרת העליונה פליטת דמה הרי זה מותר מטעם זה, דשריק ואינו נבלע בבשר כלל. ומיהו היינו דוקא אם לא נמצא ציר בגומא, אבל אם מתקבץ ועומד בגומא שבין החתיכות, או בחתיכה שיש לה בית קיבול דלא מצי שריק, אסור לדידה אפילו בעוד שהיא טרודה לפלוט, וחוששין לדבריו להחמיר לכתחלה.

ומיהו במה שמיקל אם אין שם גומא אפילו אחר פליטת צירה, לא קיימא לן הכי, כדלעיל בשם הר"ן. אך לפעמים סומכין על דבריו, היכא שיש עוד צד להקל, כמ"ש בסימן ע"ה ובכמה דוכתי.

(מא) **ושעל המלח**. כיון שאינו טרוד לפלוט כלל לא דם ולא ציר.

(מג) **מותר**. אפילו לדידן דנוהגים להחמיר כהאוסרים שם בסי' ס"ט, היינו כיון שנתנו בכלי שאינו מנוקב, והרי אנו רואין שהמלח הוציא עוד ציר והוא בעין, משא"כ הכא שמונח בכלי מנוקב, אף אם יפליט המלח דם משריק שריק ונופל דרך הנקבים (תורת חטאת).

(מה) **ויש מתירין**. בבשר שלא נמלח כלל, על ידי כו'.

(מז) **בכל זה**. אפילו אין בו לא דם ולא ציר, מכל מקום על ידי מליחה מוציא דם שבלע.

(מח) **לדברי האוסרים**. פירוש דלכתחלה יזהר שלא ליתן כו', ובדיעבד שכבר נתנו זה אצל זה יש לפסוק ולהתיר אפילו לכתחלה (ש"ך, לפי דעת הבי"י, דלא כשארית יוסף).

(נא) **אינו נאסר**. דאידי דטרוד לפלוט אפילו ציר לא בלע דם, והלכך אין צריך אפילו מליחה שנית (ש"ך).

(נב) **י"ב שעות**. שרבו האומרים שמקובל בידם שזמן פליטת ציר הוא י"ב שעות, וכ"כ בשו"ע ס"ה.

(נג) **לציר ממש**. שבולע אע"ג דטרוד לפלוט ואפילו הוא בכלי מנוקב כמ"ש לקמן, מכל מקום אין לאסרו דאמרין כו'.

(נד) **דידה**. כשידיחנו וימלחנו כדלקמן, יפלוט גם כן מה שבלע כו'.

שו"ע סי' עב

ב מלחו ולא קרעו, קורעו אחר מליחתו (ו) ומותר אף על פי שנמלח עם הדם שבתוכו, דכבולעו כך פולטו... הגה. ויש מחמירין בו, אפילו במליחה, לאסור שאר בשר שנמלח עמו, ואומרין דלא אמרין כבולעו כך פולטו גבי דם הלב הכנוס בתוכו, דהוי דם ממש ולא מקרי (יא) דם פליטה (הגהת ש"ד בשם ר' מתתיה וכו"מ במרדכי בשם ר"י). והמנהג להקל, וכן עיקר, דגם זה מקרי דם פליטה ושייך למימר ביה כבולעו כך פולטו.

שו"ע סי' עג

ד אם צלאו עם בשר בתנורים שבימי חכמי הגמרא, שפיהם למעלה, יהיה הכבד למטה ולא למעלה. (יט) ובדיעבד, מותר.

שארית יהודה שם

(יט) **ובדיעבד מותר**. דדמא משריק שריק (שע"י צליה מחליק ונופל ואינו נבלע בבשר). ומכל מקום לכתחלה אסור, מפני שהבשר רך לבלוע ונראה לעין כל שנוטף עליו (מרדכי).

שו"ע סי' עה

בני מעיים בלא שומן שעליהם, אף על פי שאין מחזיקים בהם דם, מותר למלחם עם בשר. הגה. ויש אוסרים למלחם עם בשר (טור בשם א"ו), והכי נוהגין לכתחלה, ובדיעבד מותר (מרדכי בשם ר' יואל והגהות אשר"י ואו"ה בשם א"ז).

שו"ע סי' עז

עופות או גדיים שממלאים אותם בשר שלא נמלח, אם לצלי, מותר אפילו פיהם למעלה, ואפילו נמלח החיצון, דכמו שבולע דם המילואים כך פולטו.